

עלון מס' 308
ח' אדר א' ה'תשע"ד

תצווה

במעשה זורש אכן פתונוי
זותם תפתו את שתי
האבנים

'מעשה חרש' עיקר
השבח של השתיקה
'חרש' שיהיה 'אבן',
כאבן שהכל דורסים
עליה ואין לה פה
לצעוק ולהתרעם. אך
בנוגע לדברי תורה
יפתח פיו בחכמה
'פיתוחי חותם' אימתי
תפתח פיך 'את שתי
האבנים' כדי לדלות
ולהשקות בדברי תורה
שבכתב ובעל"פ..

מתוך 'פניני הבן איש חי זצ"ל'

עיקר הדת תלויה
בלמידות הטובות
אשר רוכש האדם
ושואר עליהן..
הגר"ח זיבלי זצ"ל

"את שרשרת העבתת"

חוזקה של
שרשרת,
נמדד בחוליה
החלשה שבה..

מתוך 'והגדת'

הדלקת הנד; 17:56
יציאת השבת; 17:56

"מחודדין בפיר"

שיהיו דברי תורה

"את הכבש האוזר" (כט,לט)

הסגנון שבו דיבר התלמיד לא מצאה חן בעיני רבו והוא העיר לו: "הלגלוג שלך אינו במקומו... הלגלוג מעיד שהחושבים הרוחניים שלך אינם מפותחים די צרכם..." תהה התלמיד: "על מה ולמה?" רבי שרגא פיבל המשיך: "יהודי אמיתי בעל הרגשה עדינה צריך היה לשנות אצלו את היחס כלפי המילים "את הכבש האחד" מכאן ואילך.. הוא צריך היה לחשוב בעקבות המעשה הזה הנה גם פה, במילים הללו קיבל איש יהודי על מלכות שמיים על עצמו". נעריך כל מילה בתורה הקדושה..

מעשה היה ביהודי פשוט, אשר לא ידע את פירוש מילות התפילה, אולם עובדה זו לא מנעה ממנו להתפלל בקול גדול, וכשהגיע בפרשת התמיד למילים "את הכבש האחד", שאג בעיניים עצומות "א-ח-ד..." משל היה עומד בקריאת שמע במילים "ה' א-להינו ה' אחד..". שמע רבי שרגא פיבל מנדלוביץ מפי אחד מתלמידי ישיבתו סיפור זה, אשר הוסיף ודיבר בלגלוג על יהודים פשוטים מעין אלו, 'עמך', אשר אינם יודעים בתפילה אפילו את פירוש המילים אולם למרות זאת הם מנסים להתפלל בהתלהבות..

"כי נר מצווה ותורה אור"

נר התמיד היה סמל לתורה הקדושה.

שני עניים היו משרכים דרכם מעיירה לעיירה, ובכל מקום אליו הגיעו חיזרו על הפתחים לנדבה.. וישראל, רחמנים בני רחמנים, לא השיבו פניהם ריקם.. מנהגם של שני העניים היה שונה בתכלית, בעוד האחד נהג לבזבז את כל פרוטותיו מיד לאחר שקבלם, נהג חברו לאסוף פרוטה לפרוטה ומטבע למטבע עד שהצליח לאסוף מעט כסף, בכסף קנה סחורה אותה מכר ברווח... עד שהצליח והפך לסוחר אמיד. גם באותם ימים ששפר עליו גורלו המשיך ידידו הוותיק לכתת רגליו ולאסוף פרוטות למחייתו. ובנמשל, לכל אדם הוקצבו שנות חיים, שנים אלו מורכבות מימים ושעות. על האדם לנצל זמנו ללימוד תורה וקיום מצוות, על ידי כך שעה תצטרף לשעה ויום ליום... עד שיזקף לזכותו שכר גדול מאוד.

לעומת זאת, אם האדם יבזבז את זמנו לריק כאשר יבוא לעולם האמת לא יהא בכליו דבר. לימוד התורה צריך להיות בעקביות לבל יחסר זמן מהתורה וזמנו ילך לריק..

מתוך 'משלי המגיד מדובנא זצ"ל'

"ועשית להם אבנטים"

אבנט מכפר על הרהור הלב (ערכין ט)

איש אחד בא אל המגיד ממזריטש זצ"ל והתאונן שאינו יכול לטהר מחשבתו ממחשבות והרהורים רעים.. ציווהו המגיד לנסוע לצדיק ר' זאב מזיטומיר אשר החזיק בית מזיגה בכפר אחד. הלך האיש לכפר בלילה.. מצאהו סגור מבפנים, דפק האיש על הדלת ואיש לא פתח לו.. דפק שוב ושוב ואין עונה.. התחיל לדבר לעצמו ברוגז.. איך אינכם מרחמים על יהודי להכניסו.. ומהבית, אין קשב ואין פותחים.. כאור הבוקר, פתחו לו והתאכסן שם כמספר ימים.. ר' זאב אינו שואלו דבר.. תמה האיש בליבו: על מה נשלחתי לכאן.. החליט לחזור לביתו.. קודם הליכתו פנה לר' זאב: המגיד ממזטריש שלחני לכבודו ואיני יודע על מה.. השיבו ר' זאב: רבך שלחך אלי שתלמד כי האדם הוא בעל הבית, ולמי שאינו רוצה, אין הוא מניחו להכנס..

והחי יתן אל ליבו.. מתוך 'שבעים פנים לתורה'

זכות הלימוד בעלון לעילוי נשמת שאול מאיר בן ר' חיים בהגלי ז"ל

מצות מעקה

פינת ההלכה

הרב דב ניסים שלי"א,
ראש כולל "פורת יוסף"

מצות עשה מן התורה לעשות מעקה לגג שנאמר "כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך".

ואם לא עשה מעקה עובר גם על 'לא תעשה' שנאמר "ולא תשים דמים בביתך, כי יפול הנופל ממנו". ולפיכך: א. גג של 'בית דירה' שמשתמשים בו, אף אם הוא תשמיש עראי (כגון לתליית בגדים), חייב במעקה. אבל גג של בית דירה שאין משתמשים בו, אין צריך לעשות מעקה לגגו. ב. מקום שאינו 'בית דירה', כגון מחסן וכדומה, אין צריך לעשות מעקה לגגו, אף שיש אפשרות לעלות לגגו. ואם הדבר מצוי להשתמש בגגו, נכון להחמיר לעשות שם מעקה, בלי ברכה.

ג. אף שגגות של בתי כנסיות ובתי מדרשות פטורים ממעקה, כיוון שאינם 'בית דירה', מכל מקום אם משתמשים בגג לשיעורי תורה או לסעודות, חייב במעקה. ד. צריך לברך על עשיית המעקה, "אשר קדשנו במצוותיו וציונו לעשות מעקה". ויש לברך לפני שמסיים את המעקה, מפני שקודם לכן עדיין אינו מעקה. ה. החיוב עשיית המעקה מוטל על בעל הבית. ואם השכיר את הדירה, החיוב מוטל על השוכר לעשות מעקה. ואם השוכר אינו רוצה לעשות מעקה, החיוב מוטל על המשכיר.

ו. גובה המעקה צריך להיות 80 ס"מ (10 טפחים) וצריך שהמעקה יהיה חזק שלא יפול הנשען עליו. ז. אם יש בור בחצר, עושה לו גדר גבוהה 80 ס"מ (10 טפחים), או שיכסהו בכיסוי חזק, שלא יפול הנופל לתוכו. ולא יברך, אחר שמצונו מחלוקת בדבר, וספק ברכות להקל.

אמרו רבותינו זצ"ל:

כל המנבל את פיו, אפילו נגזר עליו גזר דין של שבעים שנה לטובה נהפך עליו לרעה..

"כל עמל האדם לפיהו" (קהלת ו, ז)

משל להבית של יין נקי שיש לה ברז, אם יש לכלוך על הברז, ואפילו מעט, כל היין הנקי שיצא משם יתלכלך, ואי אפשר יהיה לשתותו כלל.

כן האדם, אפילו אם הוא מלא בתפילה, תורה ויראת שמים, אם פיו מוכתם בניוול פה, אפילו מעט, כל התורה והתפילות היוצאות ממנו מתלכלכות ואינן שוות..

מתוך תפארת שמשון

מי שהולך בדרך התורה ומקיים את מצות ה' ועושה רצונו-לא חלים עליו כללי ההגיון האנושי. מי שהולך יד ביד עם ה', מובטח לו שלא יאונה לו כל רע! מתוך 'מתוק האור'

צא וראה, כשאדם עסוק בדבר חשוב הממלא את כל ישותו וכל מעייניו נתונים בו, אם יעבור זבוב ליד ראשו לא רק שהוא לא יראה בו מטרד אלא הוא לא ישים לב אליו כלל..

לעומת זאת, אם אדם ישכב בחדרו באפס מעשה והנה זבוב עובר מעל ראשו הדבר יוציאו משלוותו ויעורר את חמתו והוא יפתח ב"מצוד נחרב" לסלק מעליו את הזבוב הטרדן.

מה בין זה לזה, הלא בשני מקרים מדובר באותו זבוב? אלא הראשון שקוע כל כך בדבר חשוב ונכבד עד שהוא לא שת ליבו לדברים הפעוטים שסביבו, ואלו השני מוחו ריקן וזמנו בידו והשעמום מכרסם בו, על כן גם זבוב קטן אחד יכול למלא את כל מחשבתו וזמנו.

כשאדם מתהלך באפס מעשה וראשו אינו תפוס בחכמת התורה, כל זבוב מטריד אותו.. פלוני אמר עליו מילה כזו ופלוני אחר נהג כלפיו לא כשורה.. הזבובים הללו טורדים את מנוחתו וחיייו אינם חיים.. אך אם ראשו מלא בתורה ומעייניו נתונים בדברים ברומו של עולם כל שאר הדברים נראים בעיניו כזוטות חסרות ערך ובעצם הם אינם נראים בעיניו כלל. הוא שקוע כל כך בדברים החשובים באמת עד שלא שת לבו כלל זבובים המתעופפים סביבו.. נדע להתייחס לדברים המהותיים בחיינו..

מתוך 'נתיבי אור'

אחד ממטרות היסורים היא לעורר את האדם ולהשיבו מדרכיו הרעים ואם אדם היטיב מעטיו ושינה דרכו, משום כך, הרי ראוי לו שישמח ביסוריו לפי שהועילוהו תועליות נשגבות ויש לו להודות להי"ת עליהם כמו על שאר ההצלחות!

מתוך 'אוצרות התורה'

אם היינו מקבלים כוס מזכוכית עדינה מרבי שמעון בר יוחאי, והיה מזהיר אותנו לשמור עליה, כמה היינו מקפידים שהיא לא תשבר, כי זה לא רק החשיבות של הכוס, אלא ובעיקר זה מי הוא זה שקיבלנו ממנו את הכוס הלוא הוא רשב"י, וכאן אנו מדברים על נשמה שהיא עצמה חשובה לאין ערוך, ומדרגתה יותר ממלאכי השרת, וזה חלק אלוה ממעל ממש, שהרי אומרים 'אתה נפחתה בי', וכמו להבדיל אדם שמנפח בלון שחלק מתוכו נמצא בתוך הבלון, ואיך אפשר להפקיר את הנשמה.

ועוד יותר שנתבונן, ממי קיבלנו את הנשמה? מבורא העולם ויוצר האדם, ואיך אדם נורמלי מסוגל ללכלך את הנשמה בעבירות. ואם נתלכלכנו, איך לא נמהר לטהר נשמתנו, והרי אפילו בגד מלוכלך, האדם ממהר לנקותו, כל שכן הנשמה הטהורה..

ובחרת בחיים

יש מקום לפילוסופיה ביהדות. אנו מוצאים את הרמב"ם שואל במורה נבוכים שאלות פילוסופיות רבות, אולם כל מקומה של הפילוסופיה הוא רק אחרי האמונה התמימה..

מתוך 'ומתוק האור'